

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—, Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 80.

Sobota, 7. oktobra 1933.

Leto VIII.

To je korporativna država!

(Iz koncentracijskega taborišča Oranienburg.)

(Konec.)

Jetniki.

Do 1. junija je bilo v Oranienburgu le okrog 170 jetnikov. Potem je skoro vsak dan prihajal nov naraščaj tako, da je v avgustu naraslo število internirancev na 2.400. Večinoma so delavci iz Berlina in okolice, deloma tudi iz Mecklenburga in Anhalta. Povod za internacijo je skoro pri vseh samo prejšnja pripadnost socialdemokratski ali komunistični organizaciji. Mnogo delavcev se ima zahvaliti za internacijo denunciacijam bivšega komunista Beckmanna — edinega jetnika izmed 2.400, ki se je v koncentracijskem taborišču »spreobrnil« in ki obtežuje svoje bivše sodrugi, kolikor jih le more. Tega Beckmanna kažejo žurnalistom kot dokaz, da je mnogo jetnikov z ravnanjem in prehrano tako zadovoljnih, da niti ne marajo več zapustiti koncentracijskega taborišča in da prostovoljno ostanejo v Oranienburgu. V resnici se boji ta Beckmann iti pred vrata taborišča, da ne bi dajal odgovora pred svojci in prijatelji svojih žrtev. Za plačilo njegovega izdajstva je taborna komanda tega edinega »spreobrnjenega« jetnika kot kandidata SA uvrstila med čuvaje taborišča. Drugi delavci se drže v taborišču naravnost junaško.

Poleg navadnih delavcev, ki so jih samovoljno in slučajno pograbili iz srede milijonov marksističnih pristašev, je internirana v Oranienburgu cela vrsta državnozbornskih in deželnozbornskih poslancev. Med najstarejše jetnike spada socialnodemokratski poslanec Gerhart Seeger. Razven teh je v Oranienburgu mnogo akademskih poklicev, med njimi odvetnik Ludwig Levy iz Potsdama, prejšnji vodje berlinskega radia, direktor Magnus, intendant Flesch, režiser Braun i. dr. Akademiki morajo opravljati najtežja dela.

K jetnikom spadajo tudi štirje »SA-Oberführerji« iz Münchena, ki so jih internirali radi »nepokorščine proti Hitlerju«. S temi ravna jo lepše, imajo svoje sobe v upravnem poslopju, dobivajo hrano iz gostilne in ne pridejo v dotiko z drugimi jetniki.

Razdelitev dneva.

Ob polšestih zjutraj da signal s trobento komando, da vsi vstanejo. Umivanje. Ob šestih se začne ura telovadbe. Ob sedmih zajutrek: skodelica slabe kave in kos kruha.

Ob polosmih nastop k razdelitvi dela. Nekaj jetnikov mora očistiti čevlje in škornje za SA-straže, drugi morajo pospraviti sobe in pomiti posodo. SA nastopi ob poldesetih k apelu: do tlej se morajo vse njihove stvari svetiti. Nekaj mož mora streči interniranim Sturmabführerjem, drugi lupijo krompir. Druga skupina mora puliti travo izmed kamenja na dvorišču, čistiti latrino, prenašati opeko za napravo nove latrine. Drugih možnosti za zaposlitev ni. Jetniki, ki niso komandirani na delo, smejo čakati na travniku, dokler jih SA ne pokliče k telovadbi. Poleg orodne telovadbe, ki sem jo že omenil, sta še dve vrsti telesnih vaj, ki so običajne v Oranienburgu.

Osem let smo vodili Delavsko zbornico

Z majhno večino proti belo-modri opoziciji. Sedaj se bodo vršile volitve, ki naj odločijo o tem, ali bo Delavska zbornica ostala še delavska, ali naj postane podružnica katoliškega in »Jutrovega« koncerna. Na vse mogoče načine poskušajo belomodri zbegati delavstvo in mu vzeti njegovo socialno institucijo, njegovo trdnjavo. Pravijo, da mora Del. zbornica priti v roke tistih, ki hočejo napraviti na svetu »red in mir« po meščanskem vzgledu.

Kljub vsej svoji umazani gonji pa ne morejo očitati niti ene nepravilnosti

našemu dosedanjemu večinskemu zastopstvu.

Naše organizacije so dokazale ne samo s svojimi načeli, temveč tudi s svojim dolgoletnim praktičnim delom, da so edine poklicane in vredne, da vodijo Delavsko zbornico.

Delavci in nameščenci bodo zato izvolili 22. oktobra tako močno razredno zastopstvo in pohodili belo-modre nasprotnike, da bo enkrat za vselej odločeno, da v Delavsko zbornico spadajo le tisti, ki so jim proletarski interesi najvišji.

Španska vlada odstopila.

Španski parlament je novi vladi Leoroux izrekel nezaupnico s 189 glasovi proti 91 glasom. Vlada je takoj podala demisijo. Vrše se pogajanja za novo koalicio. Najverjetneje pa bodo imeli Španci v kratkem nove volitve.

Na Čehoslovaškem fašistične organizacije razpuščene.

Dne 4. t. m. so bile nemške fašistične organizacije na Čehoslovaškem razpuščene, ker so ogrožale javni red in mir.

Razorožitev samo obetajo.

Kakor vedno.

Francija predlaga, da naj se razorožitev izvrši v osmih letih. V prvih štirih letih naj bo Nemčija pod stalno kontrolo mednarodne komisije ter sme zvišati vojsko na 200.000 mož in šele po osmih letih bo Francija reducirala svojo vojsko. Anglija in Zedinjene države so namreč mnenja, da ima Francija z ozirom na Nemčijo to pravico. — Kratko, volje še ni za razorožitev!

Bulgarija vztraja na svoji »nevtralnosti«. Francoskemu listu »Journal de Geneve« je izjavil bulgarski ministrski predsednik Mušanov, da se Bolgarija politično ne more vezati ne s Turčijo ali Grčijo in tudi ne z malo antanto, pač pa želi gospodarsko sodelovati s sosednjimi deželami.

Ena je stoja v pozoru. Jetniki morajo stati v pozoru eno, dve, do tri ure. Kdor se kaj premakne, dobi zaušnico ali brco. Drugo vrsto telesnih vaj je uvedel »Sturmabführer« Pege, ki je prišel 1. junija kot drugi komandant v Oranienburg. Ta Pege ukaže jetnikom, da v oddelkih nastopijo k »počepom« v štirih casih, vsak gib traja natanko dve minuti, tako da traja vsak počep osem minut. To trpi včasih po dve uri. Kdor ne izvaja brezhibno vaje ali ne vzdrži, dobi zaušnice in brce.

Ob dvanaestih je kosilo — menjaje grahova in lečna juha, pomešana s krompirjem. Mesa ni nikdar.

Po kosilu je odmor do pol treh. Potem je zopet delo in telovadba. Ob sedmih zvečer je večerja. Zabeljena juha. Potem je nastop v pozoru in ob devetih počitek.

Ponoči vodijo posamezne jetnike k zaslišanju. »Zaslišanje« pomeni v Oranienburgu mučenje. Vsak jetnik se vra-

Kandidatne liste za Delavsko zbornico potrjene.

Na seji dne 4. t. m. je glavni volilni odbor odobril predložene kandidatne liste za volitev v Delavsko zbornico.

Delavci, nameščenci! Dokazite na dan volitev 22. oktobra svojo delavsko in nameščensko zavest ter volite rdeče.

Van der Lubbe je priznal požig.

Najnovejša senzacija dvomljive vrednosti.

Iz procesa v Lipskem, ki se premesti v Berlin, je razvidno, da so vsi obtoženci nedolžni in Van der Lubbe je kriv v toliko, kolikor so verjetne njegove bajke, ki jih je končno povedal. Van der Lubbe je povedal, da je v večernem mraku zlezal s ceste po okraških palačah v parlament in nesel s seboj netivo, kar ga je rabil ter zanetil v 20 minutah požar na blizu 30 mestih. Tiho je priznal, da je požigalec in dolgo časa je sodišče potrebovalo, da je izprešalo iz njega to izjavo. Gladovno stavko je še prej pričel, najbrže so ga tudi mučili, ker so pravila poročila, da je podoben skeletu. Toda priznal je. Zakaj, ali je kaj kriv ali ne in koliko, to bo morala dognati zgodovina, dasi je že danes stvar negotova. Parlament je bil v oblasti fašistov in temeljito zastražen. Požigalec pa je prišel s ceste skozi okno v parlament? Kdo to veruje?

ča od »zaslišanja« pretolčen in razbo-len na gnilo slamo.

Človek mora imeti v sebi mnogo življenjske sile, da prestane nekaj tednov in mesecev oranienburškega koncentracijskega taborišča. Mnogi ne prenesejo niti »šal« svojih straž. V noči na 5. avgust je izkrvavel mlad človek po imenu Erich Koh, ki si je z iglo odprl žile: nekaj SA-stražarjev mu je grozilo, da ga bodo drugi dan sterilizirali. Pred njim se je v »bunkerju« obesil za svoje naramnice 22-letni delavec Walter Klausch iz Potsdama. Od tedaj vzamejo naramnice vsakemu, ki ga obsodijo na »bunker«, kajti v Oranienburgu so »človečanski«.

Delavci in nameščenci, če si želite takih razmer pri nas, če hočete pomagati oboževalcem »etične, korporativne države«, če hočete namesto svojih svobodnih organizacij in Delavskih zbornic rajši »bunkerje«, potem 22. oktobra kar glasujte za belo-modre.

Ne pozabite na volitve v Delavsko zbornico!

Ne trajte časa!

Vsak delavec in nameščenec mora 22. oktobra voliti.

Povejte mu, kako ostuden boj vodijo nasprotniki v volilni borbi proti nam.

Pojasnite mu pomen Delavske zbornice.

Razkrinkajte denunciacije, laži in teror, ki se izvajajo.

Delavstvo naj v svojo zbornico zmaga s poštenostjo, ki bodi temelj bodoče moči!

Atentat na avstrijskega kanclerja.

Dr. Dollfuss neznatno ranjen.

V torek ob dveh popoldan je odhajal kancler dr. Dollfuss iz avstrijskega parlamenta od seje krščansko-socialnega kluba. Ob tej priliki je streljal nanj odpuščeni fašistični vojak dvakrat. En strel je prebil samo suknjo, en strel je pa kanclerja zadel v desni la-keet in ga ranil.

To je dejstvo, o katerem poročajo listi.

S slastjo poročajo o tej vesti klerikalni in demokratski listi ter pristavljajo

očitno laž,

da je bil atentator v zvezi s socialnimi demokrati, kar pa uradno še ni potrjeno. Tako pravijo efialtski listi, ki hočejo s tem namigavanjem ogrditi ugled in poštenost delavskega razreda.

Atentat je torej ponesrečil. Prav je. Sicer v zgodovini marsikdaj igrajo tudi atentati veliko vlogo v razvoju, ipak smo mi načelno proti njim. Atentat na avstrijskega kanclerja bi tudi, če bi bil dr. Dollfuss postal žrtev atentata, ne imel političnega pomena, ker je kancler dr. Dollfuss samo vidni predstavnik avstrijske reakcije, za katero se skriva avstrijsko plemstvo, kapital in še živeči stari avstrijski in mlajši častniki. Vodilna sila so le ti in poizkušani atentat utegne samo povečati agresivnost ter črne reakcije.

Iz osebnega maščevanja izvršeni atentat izrablja reakcija proti delavstvu. Tako grozi reakcija predvsem dunajski občini, ki jo vzorno vodijo vso dobo po vojni socialni demokrati. Atentat je torej reakcionarcem dobrodošel povod za nastopanje proti delavstvu prav tako kakor so Nemci izrabili požig parlamenta v svrhu izvedbe svojih reakcionarnih namer.

Politika reakcije je torej povsod do skrajnosti nemoralna in je naravno, da taka politika ne more imeti bodočnosti.

Socialnodemokratske shode prepoveduje avstrijski kancler. V Grazu in okolici je bilo sklicanih v nedeljo šest shodov, ki jih je oblast prepovedala, češ, da so politični. — Seveda, delavstvo ne sme delati politično!

Polet v stratosfero. Ruski polet z balonom v stratosfero je dosegel višino okoli 19.000 metrov. Polet se je posrečil. V tej višini je presegal mraz nad 67° C. Polet je trajal od približno 8. ure zjutraj do 5. ure popoldan.

Kdor je za brezposelno in starostno zavarovanje, bo glasoval za listo strokovne komisije.

Kdor je za to, delavstvo tudi v okrožnih uradih (OUZD) do svoje besede, da pride bo 22. oktobra volil rdeče.

Doma in po svetu.

Zbliževanje balkanskih narodov. Srečanja balkanskih vladarjev, ki se vrše te dni, pravijo, da napovedujejo pričetek sodelovanja med balkanskimi državami. Titulescu, rumunski zunanji minister, potuje v imenu Male antante v Rim, da tam razgovarja z Mussolinijem o politiki Male antante in zblizanju balkanskih držav. V političnih krogih pričakujejo, da Bolgarija opusti svoje nevtoralno stališče zlasti z ozirom na ureditev srednjeevropskega problema, v katerem hoče kolikortoliko sodelovati tudi Italija. Italija se namreč boji, da utegne nastati močna zveza petih ali šestih držav in sicer Francije, Poljske, Jugoslavije, Rumunije, Čehoslovaške in Bolgarije ter hoče v tej konstelaciji tudi sodelovati in si že vnaprej zagotoviti svoj vpliv.

Začetek propadanja je demoralizacija. V javnem delovanju je nujno potreba nekaj morale. Če te ni, delovanje ne more imeti povoljnih uspehov.

»Slovenec« proti samoupravi in svobodi občin. — Dnevnik našega političnega katolicizma se v svoji številki od 4. t. m. navdušuje za to, da naj avstrijski klerikalci s silo razženejo socialdemokrate in jim vzamejo Dunaj, čeprav sta dve tretjini volilcev za socialiste. Isti dnevnik je sposoben, zagovarjati občinsko samoupravo in zvezo z delavci tam, kjer klerikalci upajo na goljufiv način prevzeti občinsko upravo. Politični katolicizem je povsod za teror in diktaturo — seveda pod pogojem — da ima sam batino v rokah.

Avtomobilski industrija se poteguje za naše tržišče. Naše ministrstvo trgovine in industrije je svoj čas razpisalo pogoje za ustanovitve tovarne avtomobilov v naši državi. Javilo se je na to več inozemskih avtomobilskih podjetij, od katerih so se h končnemu natečaju prijavile trdke Berlier, Deloy in Saurer, ki so poslale svoje generalne ravnatelje na konferenco, ki se je v to sverbo pri ministrstvu vršila. Odločitev, kateri trdki se bo dala koncesija za tovarno, še ni padla. Trdke zahtevajo, da naša država jamči za odkup najmanj 800 avtomobilov letno. To bi slo, če bi se imeli isto konjunkturo kakor pred dvema ali tremi leti. Toda medtem, ko smo prejšnja leta uvozili iz inozemstva povprečno 1500, da celo po 2500 avtomobilov letno, smo jih leta 1931 uvozili le 250, a leta 1932 celo samo 150. Zato te garancije država zaenkrat ni mogla prevzeti in skuša doseči potom dogovorov manjši penzum. Razen tega zahtevajo tovarne, da so proste vseh državnih, banovinskih in občinskih davčnin in da imajo za material, ki bi ga tu ne morele proizvajati, carine prost uvoz. Kapaciteta novoustanovljene tovarne

avtomobilov naj bi znašala okroglo 1000 avtomobilov letno. Ker ravnatelj niso imeli končnoveljavnih pooblaščenj, so za iste pri svojih firmah zaprosili, se bodo pogajanja še vršila. Kje bi se ta nova tovarna ustanovila, danes še ni znano.

Tone Maček:

Slučaj Kumberger.

Naslednje jutro sta šla s sestro Julko okopavati domač vinograd. K praznim kolom sta sadila fižol. Mihec je pasel pri vrhu med grmovjem kravo. Franceta je spočetka bolela glava. Presneti »dalmatince«, si je mislil, tega pa že ne bom več. Parkrat je potegnil z roko po bogati rosi, ki se je svetlikala po travi in je potegnil z njo preko čela. Od vzhoda je vela sveža sapa, ki mu je težko glavo kmalu popolnoma olajšala in ohladila, tako da je začel prisluskovati gostobesednemu pripovedovanju zgovorne Julke o tem, kako sta se Čukarjeva Micka in njen Jurka zadnjo nedeljo sprla doli na fari, ker je Micka v gostilni preveč rada z drugimi plesala, kako se Zavškova Meta ponaša s svojim Janezom, ki ji je za god kupil svileno ruto, kako je pri Jernejčevih večer prepil v hiši, ker se mlada in stara ne razumeta, in druge tako vaške senzacije. Naenkrat se mu je vse to, kar je dosedaj tvorilo njegov svet, zazdelo tako majhno, malopomembno, vendar ljubo kakor so mu bile še ljube otroške pravljice, v katerih resničnost že davno ni več veroval, a jih je še vedno rad slišal.

V Julkinih očeh je njen starejši brat precej pridobil na ugledu, odkar si je upal tako daleč v svet. S tem v zvezi je skrivoma gojila tudi male sebične nade. Mogoče ji France kupi tu in tam za kak predpasnik, če bo dobro zaslužil. Mogoče

Delavsko zbornico bi radi razbili

ljudje, ki neizvoljeni in proti volji in interesom večine članstva komisarijo po okrožnih uradih za zavarovanje delavcev. Na vsak način so hoteli preprečiti volitve v Delavske zbornice, nekateri od njih so že sanjali o komisarskih plačah; ko so jim pa ti upi splavali po vodi, hočejo sedaj, da bi se napravile ločene zbornice za delavce in posebej za nameščence, hočejo torej, da bi se razbilo edino javno-pravno razredno zastopstvo vseh onih, ki žive le od svojih tedenskih mezd in mesečnih plač. Jutri bodo mogoče predlagali, naj se napravijo ločene zbornice za rudarje, kovinarje itd.

Ljudje iz istega tabora nastopajo proti tistim obrtnikom, ki hočejo ločene obrtne zbornice. So za skupne trgovsko-industrijsko-obrtne zbornice, ker vedo, da bo kapital tem uspešneje branil svoje interese, čim bolj bo

strnjena njegova fronta? Pri Delavski zbornici pa hočejo ločenje, razbitje, da bo proletarska stvar čim bolj ogrožena.

Prijatelji iz istega tabora hočejo n. pr. oddvojitev slovenskih grafičnih delavcev od enotnega grafičarskega saveza, dočim na drugi strani propagirajo integralno nacionalno edinstvo.

Tako, vidite, so njihovi nameni prav prozorni. Na vse mogoče načine hočejo razbiti enotnost in skupnost vseh delavcev in nameščencev.

Delavstvo jih dobro pozna in jim ne bo sledilo. Svarimo zlasti nameščence, da spoznajo, da beli ne žele nič dobrega nameščencem, temveč ravno nasprotno.

Rdeča glasovnica je simbol enotnosti vseh, ki trpe pod izkoriščanjem kapitala. Kdor želi sam sebi dobro, bo glasoval rdeče!

Čehoslovaški železniški minister, socialni demokrat Bechyně, je na velikem shodu v Olomoucu najavil energične mere vlade proti razdiralnemu delu iredente, hakenkrajlerjev, čeških fašistov in slovaških separatistov.

Oton Habsburg bi rad prišel nazaj. Tri nižjeavstrijske občine, Raggelsdorf, Hain in Manau, so imenovali Otona Habsburga (sina zadnjega cesarja Karla) za svojega častnega občana. Ta je potem vsem trem občinam poslal zahvalno pismo, ki je bilo potem pri neki heimverovski paradi ob navzočnosti velikega števila avstrijskih aristokratov in generalov (med njimi je bil tudi Maks Hohen, sin bivšega prestolonaslednika Franca Ferdinanda) prečitano. V pismu pravi Oton Habsburg, da se smatra kot dediča cesarja Karla in samo čaka, kedaj ga bo njegov »ljubljeni« narod, ki ga »željno« pričakuje, zopet poklical nazaj, da bo odpravil krivice revolucionarnih zakonov. Liste, ki so to pismo ponatisnili, so avstrijske oblasti zaplenile. Ko volkovi zavohajo mrhovino, začno zavijati.

Ven z Izakom. Šlezviški vladni komisar je odredil, da se mora iz verouka o Starem zakonu izločiti zgodba, ki pripoveduje o Abrahamovi daritvi svoje sina Izaka. Židom se ne more priznati tolikšne duševne veličine. (Sicer pa te zgodbe ni škoda, je precej neokusna: Op. ur.)

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Maribor.

Za ustavišev občinskih rubežev kuluka v Mariboru.

Mestna občina mariborska rubi z zaostali kuluk delavcev in nameščencev. Prava tortura je taka rubežen za prizadete, ki nimajo čisto niti za kruh. Občinski odborik Oslak je vsled tega stavlil sledeči predlog:

»Organi Mestne občine mariborske izterjajo in rubijo že nekaj mesecev kuluk za leto 1931. od delavcev in nameščencev.

Ker je ta del našega prebivalstva predvsem davčno in tudi materijalno več nego izčrpan, in ker zlasti občinski proračun ne predvideva iz tega naslova nobenih dohodkov, vsled tega

predlagamo:

občinski svet sklene ustaviti in odpisati celoten zaostali davčni znesek iz naslova za osebnost delo.

Dokler ni o predloženem meritorno sklepal finančni odbor in občinski svet, naprošamo g. župana, da s takojšnjo veljavnostjo ustavi vsako nadaljnje izterjevanje tega davka.

Prepričani smo, da bo občinski svet ta predlog odobril, vočigled dejstvu, da se je šele pred kratkim kupil Mastni grad za ceno, ki ni bila najnižja.

Treba je kazati razumevanje na vseh straneh in če je za umetnost denar na razpolago, potem ga mora biti vsaj nekaj tudi za kruh.

Občinski delavci so užaljeni in zahtevajo zadoščenje.

Vsled tega so stavlili del. zastopniki na četrtkovni seji sledeči predlog:

»Na zadnji občinski seji ste bili interpelirani zaradi neke časopisne notice, ki Vas spravlja v zvezo z nakanami nekaterih občinskih delavcev.

Ob tej priliki so se čutili občinski delavci užaljeni od nekaterih interpelantov in so se na to sestali k zborovanju in sklenili obširno resolucijo, v kateri prosijo, da jih zaščitite, potem ko ste se prepričali, da so njihove navedbe točne. Ker vršite preiskavo in zaslišanje v pravcu zadnjih interpelacij radi časopisnih vesti, Vas prosimo, da vršite preiskavo tudi v pravcu resolucije, ki je bila iznešena od večine občinskih delavcev ter date tem delavcem slednjič po končani preiskavi, zadoščenje.

Izlet v mesečni noči. V torek se je nad Pobrežjem razlila izredno lepa mesečina. Ta poetična noč je izzbila bivšega župana črkostavca Karla Stržina, da se je podal z večimi sodruži na nočni izlet proti pokopališču. Pridružili so se mu sodruži Belak Martin, Trstenjak Franc, Špelec Miroslav, Papež Edvard, Kocijan Jože in Narat Ferdo. V bližini pokopališča so našli končno vladno prenočišče, kjer so v prijateljskem kramljanju prebili noč do ranega jutra. Sodrug Karol Stržina je vzbujal pri tem spomine in pripovedoval, kako je med vojno z redkimi zavednimi in dovolj korajžnimi Slovenci hodil iz Maribora v bližnjo okolico nabirati podpise za znano manjšinsko deklaracijo. Mesečina je bila skozi okence in delala družbo zbranim sodrugom, dokler ni tudi ona ugasnila ter je začela svitati jutranja zora, ki je vtila pobrežkim izletnikom v žile nove korajže in veselja do dela in življenja. Bil je zanimiv izlet in zanimiva noč, ki bo ostala udeležencem in vsem Pobrežanom še dolgo v spomin.

11

jo vzame kedaj celo s seboj v Hrastnik in ji pokaže ta čudoviti svet.

Mati je medtem pripravljala Francetu vse potrebno za pot: očistila mu je obleko, zakrpalala in zlikala tisto malo perila in mu vse lepo zložila v kovček. Potem je šla v shrambo in prinesla vrečico, v kateri je še bilo nekaj pšenične moke, ki je preostala od praznikov in ki jo je hranila za prežganje. Zamesila je iz nje testo za kolaček, da ne bo šel njen sin čisto brez popotnice od doma. Saj to je samo posojeno, gotovo ji bo vrnil, ko dobi prvi zaslužek, o tem je bila uverjena. Zdaj pa zdaj se ji je izvil iz prsi težak vzdih. Nihče ne ve, kako je materi težko, kadar jo zapuščajo njeni otroci. Ostaneta ji sicer še dva, a kdo ve za kako dolgo. A ona bi tako rada imela vse okrog sebe. Kaj čemo, če ni mogoče; naj se zgodi bežja volja —

Ko se je prihodnje jutro prebujala prva zarja, je bil zajtrk že na mizi; prijetno je dišala prežganka, v katero so pomakali koruzne žgance.

»Julka ti bo pomagala odnesti kovček do postaje,« je dejala mati.

»Tega že lahko sam nesem, saj ni težak.«

»Ali te je sram z menoj iti?« se je užaljeno našobila Julka.

»Kaj pa obračaš besede. Seveda mi je ljubo, če greš z menoj. Hotel sem ti prihraniti trud.«

»Jaz tudi grem,« se oglasi Mihec.

»Kaj pa še, vsi bomo letali zdoma?« se zopet obregne Julka.

»Ti moraš kravo izpustiti na pašo,« je velela mati. Mihec se je začel kujati.

France je vstal in prijel za kovček. Tudi mati je vstala:

»Mašne bukvice je mati položila v kovček, tole pa deni v žep.« Stisnila mu je v roko rožnovenec obenem s srebrnim goldinarjem, ki ga je bogve odkod dobila.

»Ali mati, to bi vi sami rabili, jaz bom že kako, mi bo pa Janez posodil za prve dni.«

»Le vzemi, nihče ne vé kaj še pride.« Naenkrat je težko izkušeno ženo posilil jok; obrnila se je proč, da skrije solze.

»Kaj pa jočeta? Saj ne grem v Ameriko! Vsako drugo nedeljo pridem domov.«

»Saj se ne jočem,« se opravičuje mati in obrne k sinu svoje blago, uvelo lice, ki ga je zopet ozarjal prisiljen smehljaj.

Julka je priganjala:

»Končajte že enkrat! Skrajni čas je že!«

»Torej z Bogom mati, dobro gospodarita ta čas!«

»Bomo. Ti pa na Boga ne pozabi!«

Z obranka je kričal za njim Mihec, ki je držal kravo na povodcu:

»Da ne pozabiš na orglice, ki si mi jih obljubil!«

»Že dobro. Le priden bodi!«

Na postajo sta prišla še ravno ob pravem času. Od daleč se je že slišalo sopihanje prihajajočega vlaka. Hitro je dvignil France svoj kovček na platformo in še sam skočil za njim v voz. Julka pa je porinila za njim še vrečico, v katero mu je mati pripravila par krompirjev, nekaj fižola in suhega sadja.

Rdeča glasovnica pomeni:

Koncert koroških pesmi priredi v prid brezposelnih pomočnikov, pevski zbor pekov, pod vodstvom g. Cibica, v soboto, dne 7. oktobra ob 20. uri v Gambrinovi dvorani. Po koncertu prosta zabava ob sodelovanju tamburaškega zbora pekov. Prijatelji lepe koroške pesmi in neprisiljene zabave so prisrčno vabljeni. Vstopnina: sedeži Din 8, 5; stojišča Din 3.

S »Trboveljskim slavčkom« prispe v soboto zvečer v Maribor tudi naš najpopularnejši skladatelj g. E. Adamič, ki bo imel pred koncertom uvodni govor o turneji »Trboveljskega slavčka« po Čehoslovaški republiki in Dunaju. Vstopnice za koncert se dobijo v predprodaji pri Zlati Brišnik in Höferju, zvečer pred koncertom pa pri blagajni. Toplo priporočamo vsem sodelavcem in sodelavcem, da se udeležijo koncerta mnogoštevilno.

Iz delavskega športa. Ker se vrši v letu 1934 delavska olimpijada v Pragi, zato je dolžnost vseh delavskih športšev, da se zanj že sedaj pripravljajo. V »Svobodi« se mladi delavci lahko izurijo v vseh panogah športa; tudi za duševno izobrazbo obstojajo razni odseki, kakor pevski, šahovski in dramatični. Naši nogometaši pa se bodo že sedaj v nedeljo merili v prvenstveni tekmi. Pripravljani so dobro in videli bomo, če se jim vsaj letos posreči, v drugem razredu zasesti častno mesto. Pozivamo torej vse sodelavce, da se udeležijo nedeljske tekme proti SK Ptuiju, ki se odigra na igrišču »Svobode« ob 10. uri dopoldne. Podpirajte delavske športševce moralno in materialno.

Mariborsko gledališče. Sobota, 7. oktobra ob 20. uri: »Roksi«. Red C. Nedelja, 8. oktobra ob 20. uri: »Voda«. Premiera.

Nove abonente sprejema gledališka blagajna (tel. 2382) še nadalje. Uprava gledališča prosi vse abonente, da čim prej dvignejo svoje izkaznice.

Prva ponovitev veseligrice »Roksi«, pri kateri se je občinstvo ob premieri izvrstno zabavalo, se vrši v soboto, 7. t. m. za red C.

»Voda«, znano Vombegarjevo komedijo bodo uprizorili kot tretjo letošnjo premiero to nedeljo, 8. t. m. ob 20. uri. Imenovana komedija spada med najboljše slovenske dramske tvorbe veselo značaja ter žanje povsod velike uspehe.

Nova dramska novost v Mariboru. Pisec delavske kolektivne drame »Križa« in satire »Groteska sedanosti«, Rudolf Golouh, je napisal novo dramsko delo »Od zore do mraka«, ki se bo igralo bodočo sezono v mariborskem gledališču. To delo je zamišljeno kot satira na današnjo človeško družbo. Nastopajoči akteri so v nji same živali, ki predstavljajo posamezne družabne sloje in razrede: lev predstavlja proletarijat, lisica diplomacijo, slavec pesnika, osel malomeščana i. t. d. V času od zore do mraka se izvrši v gozdu cel tragikomičen družabni prevrat, v katerem je nazadnje zmagovalac — osel, ki ga bo baje igral Milan Skrbinašek.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Vse, kar rabite za pisarne, kupujte v trgovini Ljudske tiškarne d. d., Slomškov trg 6

Celje.

Delavci in nameščenci iz Celja in okolice v nedeljo ob 10. uri vsi v Narodni dom. Zmaga bo naša!

Ptuj.

»Nezanesljivi« odhajajo, a ne za vedno. Izpolnile so se vroče želje naših nasprotnikov, ki so dosegli premestitev s. Delpina. A kako priljubljen je imenovan med tukajšnjim delavstvom je pričal lepo številno obiskani poslovilni večer dne 2. t. m., prirejen g. Jarc (ki je gostoval tukaj) je v izbranih besedah poudarjal pomen organizatoričnega delovanja, ki mora preževati posameznike, da se borijo in žrtvujejo za skupnost. In tak je bil s. Delpin.

Zahvala. Podpisani se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavcem, prirediteljem in udeležencem tako lepega po-

Zahtevamo svobodne volitve v okrožne urade (OUZD), Zahtevamo samoupravo vseh socialnih institucij.

Samomori na mariborskih učiteljskih.

Samomori dijaške mladine so zelo redki. Sicer je včasih slišati, da si je tu in tam iz kakih posebnih okoliščin tudi mlad dijak sam prekinil nit svojega življenja. Nismo pa še slišali, da bi se na kakem šolskem zavodu kar množili samomori. To strahotno izjemo dela sedaj državno učiteljske v Mariboru, ki je združeno od lani naprej pod enim vodstvom, moško in žensko. Ravnatelj obeh zavodov je g. Fran Kadunc, ki je služboval poprej v Bosni. Lansko poletje se je na tem zavodu ustrelila učiteljska IV. letnika, in učiteljski učitelj zadnjega letnika, ki pa je k sreči še ušel smrti. Ta teden pa se je na istem učiteljskem zopet ustrelil učiteljski učitelj IV. letnika iz Črne, ki je takoj umrl.

Vsi ti samomori nadebudne mladine so v zvezi z njihovim šolanjem. To so grozna, a gola dejstva.

Če bi se takšni samomori množili kjer drugod na enem in istem zavodu, bi planila pokonci vsa javnost in časopisi bi se v dolgih kolonah bavili s tajinstvenimi samomori, zasledovali ozadje in iskali odpomoči, da se takšni nezdrevi pojavi v bodoče preprečijo. Pri nas pa časopisi komaj, da beležijo takšne »novice«, za katere imajo komaj toliko prostora, kot za vsako drugo kolesarsko nezgodo na cesti. Pedagogi molče, ali pa zborujejo v društvu »Šola in dom«, katero imamo seveda tudi v Mariboru, o bogve kakšnih daljnjih problemih, ne da bi zgrabili tam, kjer teče kri naše mladine.

Brez vzroka ta mladina ne gre v smrt.

Ali res ni nikogar, ki bi se malo bolj pobrigal za notranje življenje najmlajše generacije, ji posvetil toliko skrbi, da bi imela mladina v trenutkih, ko zgublja ravnotežje, oporo in zatočišče, ki bi jo vzdržalo nad propadom?

Par dni poprej se je zagnal v valove Drave dijak gimnazije. In te strahotne žrtve niso v stanu razgibati starišev in pedagogov, da bi z vso strogostjo, objektivnostjo in psihološkim umevanjem ter ljubeznijo do mladine preiskali jedro teh tragedij? Nekdo je gotovo moralno odgovoren za vse to, kar se dogaja na naših vzgojevaliških mladine, oziroma vsaj morali bi imeti nekoga, ki bi v polni meri odgovarjal za usodo mladine, katero izročajo stariši in država šolskim zavodom, da nam ustvarijo iz mladine bodoče nosilce družbe, naroda in države.

Zato je vsa javnost upravičena zahtevati jasnosti in pojasnila o gornjih tragedijah in mislimo, da bo ista tudi prejela od vrhovne prosvetne instance, ministrstva prosvete.

Stariši ne morejo živeti še naprej v strahu, da bodo na šolskih zavodih kar ena za drugo pokale samomorilne kroglice samokresov, in se po šolskih klopih razlivala kri, mesto da bi tam rasla življenjskih bojov sposobna mladina.

Knjige „Cankarjeve družbe“

V oktobru mesecu izidejo za leto 1933-34 4 krasne in nadvse zanimive knjige te družbe, in sicer:

1. KOLEDAR »CANKARJEVE DRUŽBE« za leto 1934, ki bo zelo lepo ilustriran in poln zanimivih razprav, povesti in spisov.
2. Ivan Molek: »VELIKO MRAVLJIŠČE«. Roman, poln dogodivščin slovenskega izseljenca, nekako nadaljevanje romana istega pisatelja, ki ga je izdala »Cankarjeva družba« lani.
3. Ivan Vuk: »ZGODBE PONIZANIH«. Povesti in črtice iz delavskega življenja, kjer bo vsak našel kos samega sebe.
4. Sigma: »NAŠ SVETOVNI NAZOR«. Teorija in razvoj dialektičnega materializma. Dragocena knjiga za vsakega mislečega, po izobrazbi in osvoboditvi strmečega delavca in delavke.

Pripomba: Mesto Zoščenkovi satir in humoresk, ki so bile prvotno namenjene kot tretja knjiga letošnje izdaje knjig »Cankarjeve družbe«, bo izšla knjiga Ivana Vuka »Zgodbe ponizanih«. Knjiga je zelo lepa, da jo bo vsak član z veseljem in z zadoščenjem čital.

Zato, kdor še ni član, naj pošlje takoj članarino 20 Din. Položnica se dobi pri vsaki pošti. Na njo naj zapiše št. 13703 »Cankarjeva družba«, Ljubljana in odpošlje tako 20 Din. Ali pa v znamkah na naslov »Cankarjeva družba«, Ljubljana, Poštni predal 290, ter svoj točen naslov. — In v oktobru dobite 4 lepe knjige, od katerih bo že vsaka posamezna vredna 20 Din.

slovnega večera. Iskrena hvala pevskemu in tamburaškemu odseku za izkazano pozornost ter za poslovlne besede našim funkcionarjem, kojih vztrajna borbenost in značajnost mi bosta porok, da se bo nadaljevalo skupno solidarno delo po marksističnih načelih, ki so in ostanejo živa resnica kljub vsemu ogrevanju naših nasprot-

nikov za Hitlerjevo zvezdo, ki je simbol suženjstva. — Družnost! Delpin.

Tukajšnja podružnica »Svobode« je začela z rednimi pevskimi vajami. Tudi mešani zbor je imel eno vajo, katere uspehi so jako razveseljivi, samo želeli je, da pride v četrtek zvečer k vaji še več sodelavcev.

Sodrug!

V volilnem boju za „Delavsko zbornico“

zbirajte naročnike za „Delavsko Politiko“!

Židovsko vprašanje pred Društvom narodov. Na 77. zasedanju Društva narodov se je kljub protestom nemških delegatov priznala Židom pravica in svojstvo narodne manjšine. Dr. Beneš je nato plediral za to, da morajo dolžnosti zaščite narodnih manjšin vršiti brez razlike vse države, male in velike,

in ne kakor doslej, ko te dolžnosti nekatere velike države-zmagovalke niso bile dolžne vršiti. Na predlog Holandske delegacije je bil nato sestavljen poseben odbor pri Društvu narodov, ki bo imel nalogo organizirati pomoč beguncem iz Nemčije. To seveda nemški delegaciji nikakor ni bilo po volji.

Namesto izvajanja — izpremembo obrtnega zakona.

»Privatni Namještenik« piše:

Z obrtnim zakonom so večinoma urejeni odnosi med nameščenci in delavci na eni strani ter delodajalci na drugi strani. S tem nameščenci niso popolnoma prepuščeni svobodni pogodb, to je svobodni volji delodajalcev. S tem zakonom je določeno za nameščence: izplačevanje plač, odpovedni roki, razlogi za odpust in izstop, dopusti, odpravnine, sodelovanje itd., kar jamči nameščencem minimalne pravice, in pogodba velja le, če nudi nameščencem več pravic, kakor jih nudi zakon. Seveda bi bili za uveljavljanje tega zakona potrebni mnogi pravilniki ali izvršilne navedbe, ki bi jih moralo izdati ministrstvo trgovine in industrije. In kakor so se delodajalci protivilo določbam zakona glede pravic nameščencev, tako so se protivilo tudi izdajanju izvršilnih navedb. Zaradi tega je nastal spor zaradi teh pravilnikov.

Pred tem sporom se je razvil čisto pravni spor o tem, če niso nekatere določbe obrtnega zakona med seboj v nasprotju (n. pr. glede odpovednega roka) in v nasprotju z našim splošnim pravom, oziroma sodnim postopkom.

Ta odpor delodajalcev in ta pravni spor so povzročili, da je ministrstvo za trgovino in industrijo s svojim odlokom II. broj 27.404 z dne 5. avgusta t. l. odredilo izpremembo obrtnega zakona z novim zakonom ter pozvalo interesirance, da stavijo tozadevne predloge.

Prav dobro vemo, kaj ta odlok pomeni in kakšne predloge bodo delodajalci stavili na ta poziv. Vemo zaradi njihovega dosedanjega stališča, da bodo gotovo predložili zahtevo po enomesečnem odpovednem roku ter da je dopustna odpoved vsakega koledarskega meseca, da za vse trgovske nameščence velja 14 dnevna odpoved službe, dasi pravica do odpravnine omeji samo na osebe, ki imajo zaupanje delodajalcev (česar pa delodajalci ob taki priliki nikdar nočejo priznati), da se sodno postopanje otežkoči, zlasti dokazovanje itd. To nam je znano, ker so si delodajalci doslej zakon razlagali v tem smislu ter tudi vodili spore z nameščenci pred upravnimi in pred sodnimi oblastmi, in poleg tega so po svojem časopisju pisali proti bremenu odpravnine ter pričeli organizirati najhujšo reakcijo: z organiziranjem »špiceljstva«.

Ni dvoma, da bo naša zveza parirala delodajalske zahteve: zveza bo razkrinkala njih tendenco ter postavila jasne predloge, da se ohrani sedanje osnovne pravice nameščencev v delovnem razmerju, ki jih določa obrtni zakon. To pa ni dovolj. Uveljavljanje in izpremembe zakona pa ni pravni proces, marveč je to že reguliranje družabnih odnosov, ki so izraz stvarnih sil. Privatni nameščenci morajo ob tej priliki pokazati svojo družabno silo, to je, koliko so se pripravljene boriti za svoje že pribojevane zakonite pravice.

Naša zveza, oziroma nje podružnice bodo organizirale najširšo akcijo v svrhu obrambe pravic nameščencev, ki jih nudi obrtni zakon. Vsi nameščenci in nanmeščenske morajo zvezo v tej borbi izdatno podpreti ter se akcije v čim večjem številu udeleževati za obrambo nameščenskih pravic v sedanjem obrtnem zakonu.

Prav isto, kar velja za nameščence, velja tudi za pravice delavstva. Delodajalci so tudi proti delavskim pravicam po obrtnem zakonu vpriporili enako reakcionarno akcijo, proti kateri mora tudi delavstvo solidarno nastopiti.

Kdor je za to, borze dela pod delavsko upravo, bo 22. oktobra raztrgal belo-modro glasovnico.

100.000 delavcev stavka v Zedinjenih državah ameriških. V Philadelphiji so poleg tovarniških delavcev vstopili v stavko tudi peki, tako, da je mesto brez kruha. Kljub Rooseveltovi gospodarski reformi je v Zedinjenih državah še vedno 11.000.000 delavcev brezposelnih.

Sto delavcev je zgorelo. V bližini Los Angelesa je izbruhnil velik gozdni požar. Brezposelni delavci so bili poslani, da ga skušajo lokalizirati. Pri tem se je večja skupina delavcev znašla okrog in okrog obkoljena od ognja, iz katerega niso mogli uteči. Preko sto delavcev je zgorelo, druga stotina je pa zadobila težke opekline in bodo mnogi od njih še v bolnici umrli.

Hotel »Nacional« v Havani so revolucionarne vladne čete končno po trdem boju zavzele. Od obleganih kontrarevolucionarnih oficirjev, ki so se v hotelu zabarikadirali in več dni kljubovali oblegovalcem, je bilo 130 ubitih, 200 vojakov in civilnih oseb je pa bilo v boju ranjenih. Preostale oficirje so zaprli v trdnjavo. Bati se je, da bodo vsi obsojeni na smrt. Predsednik Kube, Saumartino je že pred par dnevi neznan kam izginil in se smatra, da je najbrže ubit. Sicer ga pa nič ne pogrešajo, ker je ljudstvo, pijano zmage nad oficirji, priznalo vso oblast poveljniku revolucionarnih čet Batistiju. Na več krajih po deželi je prišlo do spopadov s komunisti, ki razvijajo živalno propagando.

Trbovlje.

Izlet. V nedeljo, dne 8. oktobra priredi tukajšnja »Svoboda« skupno s »Prijateljem prirode« izlet na Mrzlico; vabimo tudi člane bližnjih podružnic, da se po možnosti udeležijo tega izleta. V slučaju slabega vremena odpade izlet.

Šahovska prireditelja »Svobode«. Šahovski odsek tukajšnje »Svobode« je priredil v ponedeljek, dne 25. septembra zvečer v dvorani Delavskega doma lepo uspelo simultanko. Igral je g. Ivan Kosi, visokošolec in član šahovskega kluba Trbovlje, z 11 šahisti (razen enega vsi člani »Svobode«). Rezultat 6 zmagljenih, 3 dobljene in 2 remis je lep uspeh za naš mlad šahovski odsek. Odsek razpolaga z izbornimi šahisti in bo v bodoče priredil po možnosti še več podobnih prireditev. Omembe vredno je, da je »Jutro« poročalo, da se je igralo s šahisti, ki »niso včlanjeni v šah-klube Trbovlje«. To poročilo postavlja v precej čudno luč »Jutro« in njegovega poročevalca. Šahistom »Svobode« pa želimo še več podobnih uspehov na šah-polju. — Jok.

Mežica.

Podružnica »Svobode« uprizar v nedeljo, dne 8. oktobra 1933 igro »Prisega o polnoči« v štirih dejanjih. Pričetek ob 3. uri popoldan. Najuljudneje vabimo vse prijatelje in somišljenike, da se te predstave v čim večjem številu udeležijo. Uprizoritev se vrši na lastnem, na novo preurejenem odru v dvorani nad Konzumnim društvom v Mežici. Družnost!

„Strogo strokovni“ so žuti.

Tako vsaj pišejo v svojih listih in trobentah tistim, ki ne mislijo.

V »Slov. Narodu« od 28. septembra je več takih »zanimivih« trditvev. Na primer:

Zaupanje nameštenskih volilcev si skušajo pridobiti marksistični Savez privatnih nameštenskih Jugoslovijev z nosilcem Petjanom iz Maribora, klerikalna Kremžarjeva skupina z nosilcem Smersujem iz Ljubljane in znanim mariborskim žebotom, nadalje tudi klerikalna Jugoslovanska strokovna zveza z nosilcem inž. Žumerjem. Prvi dve listi imata po osebah čiste strankarsko politično obeležje. (Podčrtali mi).

In nadaljuje:

Četrta lista je lista Zveze društev privatnih nameštencev in ljubljanske podružnice Saveza bančnih, zavarovalnih, industrijskih in trgovskih nameštencev Jugoslovije. Lista predstavlja skupen volilni nastop obeh najmočnejših strogo strokovnih (podčrtali mi) organizacij v dravski banovini. Edin razveseljav pojav te volilne borbe, obenem tudi dokaz visoko razvite stanovske zavesti (podčrtali mi, nacionalnega nameštencstva. Zato je dolžnost slehernega nameštenceva, ki želi odločnih zastopnikov v novi Delavski zbornici, da podpre v tej borbi stanovsko listo združenega nacionalnega nameštencstva.

A nekaj vrst za to »konstatacijo«, da so to »strogo strokovne« in »stanovske« liste, pa je masten krik:

»Volilci, pozor!«

»Srežkim odborom JNS... Z zadnjo okrožnico smo razposlali vsem srežkim organizacijam sezname krajev. Priložili smo tudi formularje in dopisnice za zahtevanje glasovnic. Ta material naj srežke organizacije takoj dostavijo onim krajev, ki volijo pismeno. Itd. ...«

Torej, strogo strokovna in stanovska lista, kaj?

Kajpak!

Avstrijska vlada in dunajska občina.

Oficijozno preklicuje avstrijska vlada govorce, da bi hotela imenovati za dunajsko občino vladnega komisarja, ker se boji prevelikih političnih konfliktov.

Francoski list »L'Europe nouvelle« poroča o tem vprašanju naslednje: »Namenoma in izredno škandaloz-

no, izključno iz strankarsko-političnega ozira bi bilo diktirano tako dejanje in razentega bi bil to velik politični pogrešek. Sedanja mestna uprava predstavlja nedvomno voljo večine dunajskih volilcev ter upravlja občino z izrednim uspehom. Resnica je izvedba socialdemokratskega programa je veljala mnogo denarja. Dunaj smejo za njega upravo zavidati vsa glavna mesta Evrope. Socialnodemokratska

stranka je morebiti napravila nespretnost, da ni pritegnila krščansko-socialne manjšine k sodelovanju v občinski upravi. Da je bila to napaka, je mogoče, skoraj verjetno. Toda ta napaka, ki si jo psihološko lahko razjasnimo, se lahko brez nadaljnega popravila. Ukinitve avtonomije zveznega glavnega mesta in postavitve na upravo državnega komisarja bi pomenila napoved boja socialdemokratski stranki.«

Načrt za avstrijsko ustavo.

Avstrijska reakcija izdeluje nov načrt ustave, ki ima namen, izključiti oziroma omejiti vpliv avstrijskega naroda.

Po dosedanjih informacijah utegne nova ustavna organizacija biti taka-le:

1. stanovski svet, 2. deželni svet, 3. bistveno zmanjšani parlament in 4. državni svet.

Za stanovski svet ne bo volitev, marveč bodo stanovske organizacije (trgovske zbornice, kmetijske, delavske, inženerske, odvetniške, notarske in zdravniške zbornice) pošiljale vanj svoje zastopnike. Pridobitne skupine, ki se nimajo zbornic, jih bodo morale ustanoviti (slikarji itd.). Posamezne skupine podjetnikov ter njih nameščenec tvorijo stan. Na primer kovinska industrija bo imela skupino podjetnikov in delavcev, ki se bosta posvetovali sicer posebej, na zunaj pa bosta nastopala kot enota. S tem je vpliv delavcev izoliran iz ustavne korporacije.

V deželni svet pošlje vsaka dežela dva člana, od katerih mora biti eden finančni referent.

Parlament in novi volilni red. Parlament bo štel okoli 60 članov. Če pride do tega parlamenta, bo volilna pravica nova. Volitev po listah ne bo več, uvedena bo posamezniška volilna pravica. Volilna starost bo zvišana na trideset let. Volilna pravica se bo merila

po davkih in rodbinskih članih (pluralna volilna pravica).

Državni svet bo nadomeščal zgornjo zbornico ali senat ter bo štel 20 članov. V ta svet bodo izbrani voditelji delodajalcev in delavcev ter izmed posebnih osebnosti znanosti itd., ki jih bo imenoval zvezni predsednik.

Zakone bo predlagala vlada ter z ozirom na vsebino iste predložila vsem trem korporacijam, ali pa tudi samo pristojni korporaciji. Končno pa si bo vlada pridržala pravico, da zakone uveljavi, če bi se korporacije ne mogle zediniti.

Da se izvedba te organizacije državne ustave ne bo zavlekla, bo vlada vpostavila vse korporacije provizorično (samo parlamenta ne), ki bodo posvetovalni organi vlade brez pravice odločanja.

Tako se bori kancler dr. Dollfuss za politične pravice svojega ljubega naroda.

„Prijatelj Prirode“.

Prijatelji prirode v Zagrebu so za 1. oktobra nameravali izlet na Stari grad in Mokrice pri Samoboru preložili na 8. oktobra. Vabljeni so vsi Prijatelji prirode iz ostalih krajev.

Širite naš list!

Za šolo TIVAR obleke.

To pot prinašamo za naše male prijatelje mnogo lepih stvari.

Dražestno Amerikan otroško obleko Din 240.—

Trpežno mornarsko obleko Din 90.—

Elegantno Kadet otroško obleko Din 210.—

Prinašamo lepe in cene obleke za šolo:

Za najmlajše:

Velikost 3—4 Din 70.—, 90.—, 110.—

Velikost 5—6 Din 90.—, 110.—, 130.—

Velikost 7—8 Din 110.—, 130.—, 150.—

Velikost 9—10 Din 130.—, 150.—, 170.—

Velikost 11—12 Din 150.—, 170.—, 190.—

Za dečke: Din 200.—, 220.—, 240.—

Za mlade gospode: Din 190.—, 220.—, 240.—

290.—

Športske bluže: Din 140.—

Bliža se začetek šolskega leta, a Vaš ljubljenec bo potreboval novo obleko.

Prosimo Vas, da si, predno se odločite za nakup, ogledate naše otroške obleke.

Primerjajte kakovost in cene.

Ako boste pri nas nakupovali, boste priložili mnogo denarja in napravili Vašemu ljubljencu veliko veselje.

Tudi za mlade dame prinašamo to pot nekaj:

Hubertus za deklice

Din 290.—

Proti mrazu ščitijo naši dobri in topli:

otroški raglani: Din 170.—, 190.—, 210.—

Raglani za dečke: Din 290.—, 340.—, 390.—

Eleg. Boy plašči: Din 250.—, 320.—

In Baby plašči: Din 230.—, 290.—

Proti vetru, dežju in burji v jeseni ščitijo naši garantirano nepremočljivi

otroški Hubertusi: Din 160.—, 200.—, 240.—

Hubertus za dečke: Din 260.—

TIVAR OBLEKE